

door Herman Michiel

25 maart 2022

Woensdag was het één maand dat Russische troepen Oekraïne waren binnengevallen en er sindsdien een afschuwelijke menselijke en materiële ravage hebben aangericht. Bij die gelegenheid deed de Oekraïense president Zelensky een gepassioneerde oproep aan de wereld om op straat te komen en op te staan tegen de oorlog. In veel landen, ook in België, heeft de vredesbeweging niet gewacht op dergelijke oproep om te protesteren tegen Poetin's vermaledijde oorlog. [Zondag 27 maart wordt in Brussel betoogd](#) voor een "Europa voor vrede en solidariteit", een initiatief waar reeds meer dan 90 organisaties aan deelnemen, waaronder de vakbonden.

Het was dan ook met enige verbazing dat een aantal van de initiatiefnemers een mail ontvingen met een "Open brief van de Oekraïense gemeenschap aan de organisatoren van de nationale betoging" (ik vertaal uit het Engels). Ik citeer: *"Wij schrijven u in naam van de Oekraïense civiele maatschappij en de Oekraïense vluchtelingen in België, en dit vanuit de NGO [Promote Ukraine](#) die door het Europees Parlement gehuisvest is in het gebouw 'Station Europe'. We zijn blij dat u een betoging organiseert tegen de Russische invasie in Oekraïne. We danken u om op te komen voor vrede in Europa. Dat is wat ook wij vragen. Maar de Oekraïense gemeenschap en de Oekraïense vluchtelingen in België zijn buitengewoon ontgoocheld door uw aanpak van deze betoging en door uw eisen."* [1]

Waarom is *Promote Ukraine* buitengewoon ontgoocheld?

Ik vat eerst de drie bezwaren samen die door *Promote Ukraine* worden ingebracht tegen de betoging van zondag.

Men betreurt vooreerst dat de 'Oekraïense gemeenschap in België' niet betrokken werd in de organisatie, en van hen ook geen spreker werd uitgenodigd. "In plaats daarvan wordt op de officiële aankondiging een individu naar voren geschoven dat Russische propaganda verspreidde en Poetin's optreden in de Krim en Donbas steunde. We zijn erg verontrust door de afwezigheid van Oekraïense stemmen en opinies." De open brief ziet daarin een postkoloniale houding.

Ten tweede vindt *Promote Ukraine* dat de manier waarop de organisatoren de toestand voorstellen een versterking betekent van het Russisch imperialisme. *"Volgens ons is uw verzet tegen wapenleveringen aan Oekraïne en het pleidooi voor een algemeen staakt-het-vuren een belediging, in het bijzonder aan het adres van de Oekraïners die nu aan het lijden zijn onder een brutale invasie die het Oekraïense volk uit het land wil verdrijven."* De organisatoren zouden ook niet inzien dat Oekraïne in 2014 al grotendeels gedemilitariseerd was en geen militaire of logistieke steun kreeg uit Europa of het Westen, wat niet belette dat de Krim en Donbas overrompeld werden door Russische troepen, met duizenden doden en anderhalf miljoen binnenlandse vluchtelingen als gevolg. Daaruit concludeert *Promote Ukraine* dat elke vorm van solidariteit met Oekraïne die geen sterkere militaire steun bevat betekent "dat we ons niet moeten verdedigen tegen de Russische agressie, en een kolonie moeten worden

binnen de Russische Federatie.”

Het derde bezwaar is dat de betoging niet oproept tot economische sancties tegen Rusland, dat er 250 Belgische bedrijven zijn die weigeren zich uit Rusland terug te trekken, dat België nog steeds grote hoeveelheden gas en olie invoert uit Rusland. *“Met andere woorden”, zegt Promote Ukraine, “pleit u voor het behoud van de westerse privileges, ten koste van het Oekraïense volk, en u promoot de hypocriete boodschap dat er geen probleem is om economisch samen te werken met een imperialistisch totalitair regime.”*

Wat daarvan te denken?

Een eerste vraag is in hoeverre de NGO *Promote Ukraine* zich kan opwerpen als woordvoerder van “de Oekraïense civiele maatschappij en de Oekraïense vluchtelingen in België”. Staat die hele civiele maatschappij achter het standpunt dat het Westen meer wapens moet sturen en Rusland zoveel mogelijk economisch moet vernietigen? Wie is *Promote Ukraine* en hoe meent men de hele Oekraïense gemeenschap te kunnen vertegenwoordigen? Maar laat het ons eerst hebben over de zware beschuldiging dat er door de organisatoren van de betoging een pro-Poetin individu wordt aan het woord gelaten. Ik heb me rechtstreeks tot *Promote Ukraine* gericht en gevraagd wie dat dan wel is. Ik kreeg als antwoord dat het gaat om Yurii Selizhenko, “a Russian propagandist”. De Oekraïner Yurii Selizhenko zal inderdaad de betoging toespreken, maar hij is [blijkbaar](#) de secretaris van de Oekraïense pacifistische beweging, en raadslid van het Europees Bureau voor Gewetensbezwaarden. Hij is bekend bij de Belgische vredesbeweging als een overtuigd pacifist. Men kan het oneens zijn met het pacifisme, dat inderdaad méér bewapening afwijst als oplossing voor een conflict, maar dat maakt van een pacifist geen “Russian propagandist”.

Veeleer dan “de Oekraïense civiele maatschappij” te vertegenwoordigen, lijkt *Promote Ukraine* dus de standpunten te vertolken van Oekraïens president Zelensky, die om meer wapens en een NAVO-gesteunde no-fly-zone vraagt. Vredesbewegingen beschouwen die aanpak als een garantie voor méér vernielingen en méér doden, en actieve deelname van de NAVO kan zelfs het risico inhouden van een nucleaire oorlog. Hoe dan ook, kan een organisatie die openlijk de standpunten van haar regering verdedigt zich opwerpen als ‘niet-gouvernementele organisatie’? *Promote Ukraine* heeft een [website](#) die een en ander verduidelijkt. De organisatie, opgericht in 2014, is een lobby voor de aansluiting bij de EU en haar ‘waarden’, waaronder het ‘entrepreneurship’, met o.a. de creatie van een ‘netwerk van succesrijke Oekraïners’. Geen probleem, ieder lobbyt voor wat hem of haar lief is, maar het is wel een probleem als dit in naam van “de Oekraïense civiele maatschappij” opgeëist wordt. Op het feit dat *Promote Ukraine* haar boodschap kan verspreiden met de logistiek van het Europees Parlement komen we nog terug.

Er gaat ook wel een zeer eigenaardige opvatting over vrije meningsuiting uit van het standpunt dat Belgische vredesorganisaties en vakbonden niet volgens eigen inzichten een initiatief zouden kunnen nemen waarmee ze een bevolking in diepe nood hun solidariteit betuigen en hun visie meegeven, ook aan de Belgische regering, over de weg uit de ellende. Men kan het met die inzichten oneens zijn, maar het recht opeisen om tussen te komen in de organisatie van een betoging kan moeilijk door de beugel.

De openlijke afwijzing door *Promote Ukraine* van de standpunten van de organisatoren van de betoging [2] heeft wel het voordeel dat hier twee diametraal tegengestelde opties met elkaar botsen. De vredesbeweging stelt dat meer wapens ook meer doden en vernieling impliceren, wat botst met de opvatting van *Promote Ukraine* dat de vrijwaring van vrijheid en soevereiniteit alleen door een militaire overwinning kan afgedwongen worden. We zullen het debat hierover hier niet voeren, maar wie durft beweren dat de eerstgenoemde opvatting onverdedigbaar zou zijn?

Promote Ukraine gaat ook nogal gemakkelijk over een aantal 'ongemakkelijke waarheden'. De duizenden doden sinds 2014 en vóór de Russische inval van 2022 (algemeen aangenomen gaat het over 13.000 à 14.000 mensen) worden aan Rusland toegewezen, maar de NGO gaat niet in op de burgeroorlog waarbij het Oekraïense leger eigen burgers (ze wezen dan separatisten of wonen in die regio's) bestookte. Geen vermelding ook van het feit dat de pogingen om via de officieel goedgekeurde Minsk-akkoorden het separatistisch probleem op te lossen door de regering in Kiev genegeerd werden.

Ook over economische sancties heeft *Promote Ukraine* een ongenueanceerd standpunt. Voor zover die sancties effectief de Russische economie zouden verlammen [3] zijn ze een collectieve straf voor de hele Russische bevolking. Die gaat er vanuit dat de hele bevolking achter Poetin en zijn beleid staat. Aldus dicht men Poetin een democratische legitimiteit toe die hij niet verdient. Het resultaat van economische sancties, die in tegenstelling tot de westerse propaganda niet alleen, en zelfs niet hoofdzakelijk, de oligarchen treffen, riskeert de aanhang van Poetin in eigen land alleen maar te versterken...

***Promote Ukraine* door het Europees Parlement gehuisvest**

Dat het Europees Parlement middelen ter beschikking stelt van mensen in nood zou moeten toegejuicht worden. Maar als dat Europees Parlement dit niet doet vanuit een algemeen humanitair principe, maar selectief, als een stunt van de EU-propaganda, is deze 'geste' niets méér dan het misbruik van de ellende elders voor de eigen promotie. Hoeveel gastvrijheid bood het Europees Parlement aan de Palestijnse slachtoffers van de Israëlische staatsterreur? Hoeveel gastvrijheid aan klokkenluider Assange die de wereld inlichtte over de misdaden van de Amerikaanse regeringen? Welke sancties kondigde het af tegen de Saoedische terreur tegen vrouwen? Welke middelen stelde het ter beschikking van de moedige NGO's die proberen mensenlevens te redden op de Middellandse Zee, en daarvoor nog zware straffen riskeren in lidstaten van de EU? Of voor asielzoekers die in Brussel soms wekenlang staan aan te schuiven in weer en wind om hun aanvraag te kunnen doen? Zelfs een symbolisch onthaal zou een politiek statement zijn, maar dat past niet in het kraam van het pseudo-parlement. Een gouvernementele lobbygroep die de Oekraïners wil laten meegenieten van de 'vrije onvervalste mededinging' en denkt de vrede te dienen door de NAVO nog verder uit te breiden past duidelijk beter in dat kraam.

[1] De open brief kunt u [hier terugvinden](#).

[2] De reactie zou ongetwijfeld nog veel heviger geweest zijn als het platform van de betoging niet afgezwakt was, om onder andere de deelname van vakbonden niet te hypothekeren, door het weglaten van elke verwijzing naar de rol van de NAVO.

[3] Dit is verre van vanzelfsprekend. Alle klimaatbekommernissen ten spijt kan wie olie of gas aan te bieden heeft op klanten rekenen.

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)